

SLÄKTDATA

Medlemsblad för föreningen Släktdata

Nr 4 2005

Per Stöltenhielm och Cladius Kloot
- anfäder i Vänersborg

Rekonstruktionsarbetet på Sotenäset

DNA hos Tsarfamiljen

Amerikansk dynasti med rötter i Bohuslän

Rapport från höstmötet

LEDAREN

ATT FÖRVERKLIGA EN DRÖM

Föreningen Släktdata har ett högt uppsatt mål – en dröm: att förmedla dataregister från Sveriges samtliga kyrkböcker till släktforskare helt kostnadsfritt.

Javisst, föreningens mål är högt satt, men vi har kommit en bra bit på väg under de 16 år som föreningen funnits. Och över 720 medlemmar stödjer vårt arbete...

Ibland leker jag med tanken att Släktdata skulle anordna ett kedjespel – du vet, ett spel där många personer deltar och utlovas stora vinster, men där det oftast är så att bara de som startar spelet vinner!

Men insatsen skulle inte vara pengar utan varje person, som deltar i kedjebrevet, gör sin insats i form av ett egenhändigt inknappat dataregister från en kyrkbok! Dessa register skickas in till föreningen, som förmligen översvämmas av dataregister från hela Sverige. Och drömmen, som vi har, kan snabbare förverkligas...

Inte så realistisk väg att nå målet, tycker du säkert och jag inser detta. Men föreningen Släktdata vill stimulera släktforskare och föreningar till att bidra med ännu fler dataregister. Släktdata har nu ca 1,5 miljoner personposter i databasen, fördelade på ca 600 register: födda, vigda och döda. Databasen har bara i år utökats med ca 300 000 personposter.

Men nu tar vi nya initiativ - vi behöver öka takten och vi behöver fler dataregister – från hela Sverige! Vi är ju en rikstäckande förening, även om vi självklart inte kan styra de som registrerar och därmed bidrar med nya register.

Som medlem i Släktdata kan du göra en viktig insats genom att föra denna budkavlen om nya register vidare genom att:

- bidra med egna dataregister, befintliga eller nya – föreningen hjälper dej att komma igång
- uppmana andra släktforskare att bidra med register
- uppmana andra föreningar att göra sina dataregister fritt tillgängliga genom samarbete med Släktdata

Släktdata har i höst fått en ny registeransvarig: Märten Sjöbris. Han har varit mycket aktiv i frågor om Släktdatas register och får nu möjlighet att förverkliga sina tankar om hur föreningen kan få fler register i snabbare takt. Kontakta gärna Märten om du har frågor om föreningens register – adressen hittar du på hemsidan!

Släktdatas envisa kamp för släktforskarnas rätt till fria dataregister har tyvärr inte hörtsammats av andra föreningar.

De flesta föreningar har ju dataregister, men ser dessa som en födkrok för att ekonomiskt driva föreningen. Ofta säljs dataregistren styckvis till priser på mellan 100-300 kronor...

DIS har däremot en bra tjänst i Disbyt. Databasen är omfattande och sökbar, även om inte dataregistren kan läsas ner till den egna datorn som hos Släktdata. I samarbete med Dis har Släktdata under hösten gjort en datateknisk integration, så att de släktforskare, som utnyttjar tjänsten Disbyt även kan söka i Släktdatas databas. När släktforskaren får sökträff i Släktdatas register, länkas han/hon vidare till Släktdatas hemsida, där aktuellt register kan laddas ner till den egna datorn, om så önskas. Samarbetet omfattar en halv miljon personposter ur Släktdatas olika födelseregister. Från Släktdata har Mats-Olof Sander ansvarat för dataintegrationen.

Släktdatas vårmöte genomförs lördagen den 25 mars i Emigranternas Hus. Som tema för mötet har vi valt ”Dataregister från kyrkböcker” och vi kommer bl. a. att få praktiska råd för hur man registrerar på datorn. Mer om programmet för vårmötet hittar du på sista sidan...

Om du är intresserad av att förverkliga föreningens dröm om fler dataregister, så är du välkommen att kontakta oss eller att komma till vårmötet. Och jag hoppas att du fortsätter att vara medlem 2006, det är också ett bra sätt att förverkliga föreningens dröm.

Med denna tidning bifogar vi ett inbetalningskort för medlemskap 2006. På inbetalningstalongen kan du även ange om du i fortsättningen vill ha tidningen i digital form, direkt till din dator! Om du vill pröva nättidningen innan du bestämmer dig, gå till adressen www.slaktdata.org/tidningen_arkiv/659d564/

En god jul och ett gott nytt år önskar jag och föreningen Släktdata!

Christer Engstrand
Ordförande i föreningen Släktdata

Bra ekonomiskt resultat av Släktforskardagarna 2005

Bokslutet från sommarens släktforskardagar är nu klart: totalt var omsättningen för projektet 460 218:- och resultatet blev ett överskott på 65 471:- (eller 14,2%).

Till ledningsgruppens sista möte den 7 december hade revisorerna i de tre arrangerande föreningarna Släktdata, GRS och Dis-Väst granskat och godkänt bokslutet. Därmed kunde ledningsgruppen vid mötet besluta att fördela det uppkomna överskottet lika till de tre föreningarna i enlighet med samarbetsavtalet mellan föreningarna. Intäkterna från utställningsmontrar och Internet blev klart högre än budget, däremot var sponsorbidragen lägre än budget.

SLÄKTDATA

är en ideell förening för släkt- och datorintresserade.

Föreningen bildades 1989.

Föreningen verkar för att sprida information om såväl släktforskning som datorteknik för densamma.

Föreningen verkar också för att framställa dataregister till låg kostnad över födda, vigda och döda.

Föreningen upptar medlemmar från hela Sverige och övriga nordiska länder.

Styrelsemedlemmarna finns upptagna på denna sida.

Medlemsavgiften är 125 kr per år och inkluderar TIDNINGEN SLÄKTDATA.

Prenumerationsavgiften för TIDNINGEN SLÄKTDATA är 125 kr per år. Medlemsavgiften/prenumerationsavgiften betalas till föreningens **postgiro 410 40 40 - 3**

Föreningens adress är:

Föreningen SLÄKTDATA
c/o Lennart Larsson
Mossaledsvägen 61
429 34 Kullavik
lenn.lars@telia.com

Föreningens hemsida:
<http://www.slaktdata.org>

TIDNINGEN SLÄKTDATA utkommer med fyra nummer per år. Bidrag i form av artiklar, notiser och tips är välkomna. De skickas till Redaktionen, som förbehåller sig rätten att ändra i insänt material. Privata annonser och upplysningar tas in gratis i mån av plats.

Nästa manusstopp:
25 februari 2006

Framsidan:

Olaus Karlsson och Christina Elisabeth Andreasdotter
I bakgrunden karta över Vänersborg från CD:n Historiska Stadskartor (Svar)

Styrelse för SLÄKTDATA 2005-2006

Ordförande **Christer Engstrand**
christer_engstrand@yahoo.se
Hammarvägen 174
421 65 Västra Frölunda
031-28 83 70

Kassör **Lennart Larsson**
lenn.lars@telia.com
Mossaledsvägen 61
429 34 Kullavik
031-93 33 70

Ledamot **Inger Drottz**
ansvarig för medlemsregistret
bio.d@hem.utfors.se
Mejerigatan 12
412 76 GÖTEBORG
031-7034198

Suppleant **Bibi Karlson Arvhede**
jocin@comhem.se
Cederflychtsg. 3 läg. 436
422 54 Hisings Backa
031-56 27 92

Vice ordf. **Charlotte Börjesson**
charlotte.borjesson@telia.com
Tenorgatan 8
421 38 Västra Frölunda
031-47 80 93

Suppleant **Håkan Hansson**
hakan@scansigma.se
Uppegårdsvägen 1
426 69 Västra Frölunda
031-29 75 71 Fax 031-29 75 71

Sekreterare **Björn Jönsson**
bjorn.jonsson@tamro.com
Sanne-Heden 15
450 54 HEDEKAS
0524 - 304 35

Redaktion för TIDNINGEN SLÄKTDATA

Johnny Kjellberg
jk@tpk.se
Ålängsvägen 4
793 70 Tällberg
0247-79 81 98 (dag), 0247-503 40

Lars Hellgren
lars.f.hellgren@globalnet.net
Sparvvägen 7
434 96 Kungsbacka
0300-213 33

Artiklar för publicering skall skickas till Johnny Kjellberg.

Webbmaster

Mats-Olof Sander
moj@alertir.com
Rörviksgatan 17
421 65 V Frölunda
031-68 56 26

Ansvarig Släktdatas register

Mårten Sjöbris
martens@sjobris.se
Guldringen 42
426 52 Västra Frölunda
031-29 06 40

INNEHÅLL:

Ledare	2
Föreningsinformation	3
Från Bokenäs, Bohuslän till Kalifornien och Oregon	4
Rekonstruktionsarbetet på Sotenäset	6
Vilhelm Erövrarens bakgrund och Normandiets storhet.....	8
En förskräcklig historia.....	9
Per Stöltenhielm och Claudius Kloot - anfäder i Vänersborg	10
Höstmötet 2005.....	12
Verksamhetsberättelse 2004-2005	13
Släktingar är vi allihopa	14
Slagfärdiga lantmätare och rimmande simmare	
Profiler i släkten Löhr	16
Om Henchilanske ätten och huset	18
Ny registeransvarig	19
Nya register i SLÄKTDATAs arkiv.....	19
Kalendarium.....	20

Från Bokenäs, Bohuslän till Kalifornien och Oregon

En ny dynasti av ett rederi med rötterna i Bokenäs, Bohuslän uppstår i Oregon och Kalifornien 1870. "Wilsons Brothers & Co". Bakom enorma framgångar ligger hårt arbete och en släkthistoria utöver det vanliga.

Historien börjar år 1617 när Margareta Christiansdotter (1598-1656) från Köpenhamn gifter sig med handelsmannen och bonden Nils Hammar (?-1646) från Dragmark, Bohuslän. Margareta är anmodern till de flesta släkter på Bokenäs. Även så till både Kristina Elisabeth Andreasdotter (1819-1986), Johan Henrik Olsson (1813-1854) och Olaus Carlsson (1824-1898), som är centrala figurer i denna släktsaga. Enligt familjens historia skulle Margareta Christiansdotter vara en oäkta dotter till kung Christian IV av Danmark, vilket ej har kunnat beläggas.

Margareta och Nils barnbarnsbarn Torborg Gregersdotter Hammar (1705-1740) gifte sig med Esbjörn Pavelsson Wikström (1680-1749) från Bokenäs. Deras dotter Helena Esbjörnsdotter Wikström, Bokenäs (1730-1782) gifte sig med Dragmarksbonden Per Börjesson (1726-1808), som bosätter sig i Bokenäs. De får 3 söner: Pavel, Henrik och Börje. Deras son Pavel Persson (1760-1826) är Christina Elisabeth Andreasdotters morfar. Henrik Persson (1757-1829) är Johan Henriks Olssons morfar. Börje Persson (1766-1836) är Olaus Karlsson Christina Elisabeth andra äkta mans morfar.

Samtliga i slakten äger gårdar. Nästan alla unga pojkar går till sjöss, några drunknar. De som överlever stannar kvar på sjön, blir sjömän, styrmän respektive kaptener, eller återvänder och blir fiskare, bönder samt klockare. Kvinnorna har bara ett val. Flickorna tjänstgör som pigor på släktgårdar och i sällsynta fall i Uddevalla och Göte-

borg, innan de gifter sig och tar hand om familjen. De ogifta stanna hemma och tar hand om sina gamla föräldrar.

Högre utbildningar förekommer ej. De män som blir kaptener går den långa vägen. Dvs. börjar som skeppsgossar och arbetar sig upp. En del når ganska långt trots den ganska enkla uppväxten. I många bouppteckningar i Bokenäs förekommer alltid en bibel, kateches och en bok om geografi. Ytterst sällan något annat.

Christina Elisabeth gifter sig 1836 med Henrik Johan. Vid giftermålet köper Johan Henrik av sin far bonden Olof Jons-son den f.d. rusthållargården för båtsmän

Christina Elisabeth Andreasdotter 1886

på Stora Kärr i Bokenäs.

De får sex pojkar och två flickor: Johan August (1827-1888), Olof Anton (1839-1861), Gustaf Fredrik (1842-1924), Carl Robert (1844-1845), Carl Robert (1846-1908), Per Henrik (1848-1929), Berta Adolfin (1851-1940), Octavia Charlotta (1853-1874). Sonen Olof Anton drunknar medan

han är skeppsgosse.

1841-1842 byggs skonaren Bengt av de kända skeppsbyggmästarna Gustaf och Andreas Andersson från Uddevalla. Den får ett fribrev att frakta tungt gods. 1852 köper Johan Henrik båten och blir därmed dess befälhavare. Johan Henrik var redan 1851 skeppare på skonaren Bengt. 1852 är även hans son Johan Gustav med för första gången. När skonaren lämnar Uddevalla i juli 1854 består besättningen av kapten Johan Henrik, styrman Per Andersson från Bokenäs, matros Jacob Johansson från Foss och jungman Johan August Olsson från Bokenäs. De beger sig till Frankrike med ett last virke.

Efter midsommar 1854, medan pojkarna Gustaf Fredrik, Carl Robert och Per Henrik Johansson förbereder sig för kvällsmålet och deras mor Elisabeth Kristina Andreasdotter tillsammans med dottern Berta Adolfin tillreder maten, kommer bud till familjen att fadern och maken, kaptenen Johan Henrik Olsson förlit på skonaren Bengt den 8 juli utanför Englands kust och dött De får även veta att Johan August, som var med på samma skepp, är på väg hem med de andra överlevande.

Kristina Elisabeth efterlämnade en enorm skuld. Skonaren Bengt var ej betald. Lasten av trä från Dalsland gick ej att bärga och inte heller båten. Dödsboet hade en skuld på över 6000:- riksdaler. Kristina Elisabeth valde för familjens bästa att ingå äktenskap efter en mycket kort tid med kusinen Olaus Karlsson. Olaus var ogift handlare och bodde hemma hos sin mor. Han hade fått ett stort arv, som han medförde till Bokenäs. I detta äktenskap får hon en pojke och två flickor, dvs. Carl Johan 1857-1882, Johanna Maria (1859-1935) och Annette (1862-1949)

Pojkarna Johansson kom ej överens med styvfadern och gick alla till sjöss.

1861 utvandrade Gustaf Fredrik till Nordamerika och sedan följde andra och även systemen Berta. Så småningom följde även två av halvsyskonen, dvs. Karl Johan och Johanna Maria Olausdotter. Den yngsta systemen Anette stannade kvar i Bohuslän.

Gustaf Fredrik kallar sig för Fred Wilson och därmed byter även de efterkommande syskonen till det gemensamma efternamnet Wilson. De första åren går de till sjöss och knyter kontakter. Sakta bygger de upp ett kontaktnät som sedan blir ett av Nordamerikas största rederier. Christina Elisabeth Andreasdotter lär ha sagt några år innan hon dog, att "mina barn förverkliga sina drömmar i Nordamerika". Men det var något som modern inte såg eller ville se och det var hennes yngsta dotter Anettes livsöde.

Anette tog anställning hos en f.d. kapten som hushållerska. Hans hustru var sjuk och dog i cancer. Han gjorde Anette med barn men vägrade att gifta sig med henne efter hustruns död. Hon födde en son hemma på Stora Kärr. Efter föräldrarnas död flyttade Anette med sonen till Uddevalla, där han arbetade som trädgårdsarbetare och dog enbart 32 år gammal i tbc. Anette vistades för en kort tid i Lysekil men återvände sedan till Uddevalla, där hon tillbringade de sista åren på ett ålderdomshem - blind och dement.

Sista brevet till syskonen skrev hon 1934 och tackade för pengar som hon hade fått. När hon dog 1949 fick hon en fattigkvinns begravning på en kyrkogård i Uddevalla. Ingen sten, inget namn, trots att hennes syskon i Amerika hade sänt större belopp till henne på hemmet. Efterforskningar visade sig, att man ej hade noterat detta i vårdhemmes bokföring. Vart pengarna tagit vägen, vet vi ej.

Intressant för en släktforskare är alla de berättelser om hemlandet som finns i det nya landet. I de familjer

som stammar från Christina Elisabeths barn, berättades historier om att en av dem hade läst på universitet i Göteborg och tagit en akademisk examen i matematik.

En annan saga handlar om att en guldring, som en av sönerna ägde, skulle komma från Oscar II. Efterforskningar i högskoleväsendet i Göteborg visade sig att ingen av Johan Henriks söner hade besökt varken ett läroverk eller en högskola. De var självlärda. Ringen, som ej hade några stämplat och inskriptioner, var från fjärran östern och ej av kunglig

Olaus Karlsson och Christina Elisabeth Andreasdotter 1886

härkomst.

Ytterligare en historia som cirkulerade var att Anettes son lär ha studerat till advokat. Även detta visade sig ej vara sant. Och likaså att hon hade varit och besökt syskonen. Hon åkte aldrig över till USA antagligen för att sonen redan var sjuk när inbjudan kom. Anettes syskon och deras familjer blev stenrika medan hon dog i fattigdom, nästan bortglömd av världen. När undertecknad fick uppdraget att forska fram familjen "Wilson" svenska rötter, upptäcktes även Anette och "hon

väcktes till liv".

Rapporten till Oregon försatte ättlingar i chock. Frågan kom upp "hur kunde detta hända?" Det finns fortfarande sysslingar levande i regionen. Varför har ingen reagerat? Varför har ingen gjort något? Anette fick nu en egen gravsten med namn och inskription och ligger i Uddevalla ensam på kyrkogården, medan hennes mor, far och son finns på den lilla kyrkogården på Bokenäs.

Emily Wilson, barnbarnsbarnet till Kristina Elisabeth och Henry Johan från Bokenäs kommer 2006 att publicera denna familjesaga i en 500 sidig bok. Ett exemplar kommer att sändas till Sveriges Släktforskarförbund i Stockholm och går till Göteborg.

Sonia Sanjines de Loetz, Holz

Tidningen i webb-version

Från och med detta nummer av Tidningen så kommer vi också att tillhandahålla tidningen i en webb-version för dem som så önskar. Detta första nummer i detta format kommer att finnas tillgängligt på följande adress:

http://www.slaktdata.org/tidningen_arkiv/659d564/

Anledningen till den något kryptiska adressen är att den i framtiden kommer att distribueras via epost till prenumeranter som har anmält att de enbart vill ha den elektroniska versionen. Och vi vill då inte att man i förväg ska kunna gissa adressen.

(Det finns ytterligare en version av ett gammalt nummer i webb-version på tidningssidan på <http://www.slaktdata.org/>)

Rekonstruktionsarbetet på Sotenäset

Kyrkobokföringsmaterial saknas

När jag i maj 1985 kom som ny kyrkoherde till Tossene pastorat i norra Bohuslän, kunde jag ganska snart konstatera, att allt kyrkligt arkivmaterial från tiden före 1898 saknades. I första hand var det avsaknaden av husförhörsböcker och ministerialböcker, som var akut besvärande. Intresset för släktforskning var vid den tiden på stark frammarsch och det var många, som sökte sina rötter på Sotenäset. Så gott som varje vecka kom det förfrågningar om förfäder eller andra släktförhållandena per brev eller telefon och för tiden före 1898 måste de alltid besvaras med att kyrkobokföringsmaterialet saknades. Och det kändes inte bra.

Branden i Tossene Prästgård

Vad var det då som hade hänt? Jo, Tossene Prästgård hade brunnit ned till grunden. Vid en bjudning, som kyrkoherden anordnat för socknens lärarkår, hade ett ljus antänt en på julbordet och elden spred sig med okontrollerbar hastighet. Både mangårdsbyggnaden, som beboddes av kyrkoherde Barclay, och ett nytt, ännu ej i anspråk taget manhus, blev lågornas rov. Tidningen Bohusläningen; hade tre dagar senare en dramatisk och detaljerad skildring av branden. Beträffande kyrkoarkivet heter det där: "Då alla befunnos räddade skred man till att berga en del böcker, som kastades ned. Men troligtvis var det blott några gamla församlingsböcker. De nya, placerade längre in i rummet, blefvo nog lågornas rof." Detta betyder, att det personhistoriska källmaterial, som brukar finnas i våra kyrkoarkiv, nästan helt saknas för tiden före 1898 i de församlingar, som då hörde till Tossene pastorat. Det gäller dåvarande Tossene, Askums och Bärfendals församlingar samt även Gustaf Adolfs eller Kungshamns kapellförsamling för tiden före 1782. Senare har bildats Malmöns, Smögens och Hunnebostrands församlingar, vilka då också berörs av förlusten av de brunna kyrkböckerna.

Vad kunde då nu göras?

Så snart jag konstaterat bristen på kyrkobokföringsmaterial kom tanken åter och åter på nytt, om man på något sätt skulle kunna återskapa det personhistoriska material som gått upp i rök. Men tiden medgav inte att konkretisera

några planer i den vägen. Men så, några år senare, år 1989, blev jag kontaktad av Hunnebostrandsbördige Nils Marelius, Uddevalla, som också hade kommit på samma tankar genom erfarenheter från sin uppväxttid i Hunnebostrand i Tossene Pastorat. Han hade också hört talas om att man på andra ställen hade försökt återskapa genom brand försvunna personuppgifter. Men ensamma kunde vi inte ge oss på ett sådant företag. Så vi inbjöd genom annons i lokalpressen och genom personliga, kallelser förmodat intresserade personer till ett möte för att sondera ett eventuellt bredare intresse för saken. Och intresset visade sig omedelbart vara långt större än vad vi hade vågat hoppas. De som samlades valde en arbetsgrupp för att förbereda tillkomsten av en ideell förening för ändamålet. Den skulle ge stadga och kontinuitet i arbetet. Dessutom hade ett par lokala fritidsforskare, Sievert Pihl i Kungshamn och Bo Andersson i Bovallstrand, oss ovetande redan samlat en hel del material, som de generöst ställde till projektets förfogande.

Sotenäs Personhistoriska Förening

I januari 1990 var arbetsgruppen färdig med alla förberedelser: och kunde inbjudas till ett första konstituerande årsmöte. Det hölls den 15 februari 1990 i Hunnebostrands Församlingshem. Efter inledande information beslutade de 30-talet närvarande enhälligt att bilda en förening för angivet ändamål och namnet på föreningen fastställdes till Sotenäs Personhistoriska Förening. Sedan stadgar antagits och styrelse valts anmälde sig 26 av de närvarande omedelbart som medlemmar. Medlemsantalet har därefter stadigt ökat och var vid utgången av 2004 uppe i 157. Förutom insamling, registrering och bearbetning av personuppgifter anordnar föreningen enligt stadgarna minst två offentliga möten med förhandlingar, information och föredrag varje år: ett årsmöte på våren och ett höstmöte senare på året, ibland även ett sommar-möte eftersom många intresserade är sommarboende på Sotenäset. Talare på mötena har varit dels lokala forskare men dels också inbjudna från riks- eller regional nivå. Kontakten med medlemmar och andra intresserade upprätthålls även genom det öppethållande av vårt

arkiv, som vår intresserade kassör och arkivarie Göran Larsson ned flera håller ett par eftermiddagar i månaden. Ytterligare breddning av vår verksamhet och kontaktyta mot den intresserade allmänheten har på de senaste åren etablerats genom samarbete med Bildarkivet i Hunnebostrand och Hembygdsföreningen i Bovallstrand. Därtill kommer att gruppen för torpinventering i Sotenäs kommun också på senare tid har integrerats i föreningens verksamhet. Vi kan alltså med glädje konstatera att medlemmarnas och allmänhetens intresse för vår verksamhet är stort. Våra offentliga möten och torpvandringar samlar i genomsnitt 60 till 70 deltagare

Ekonomi

Var och en med erfarenhet av ideell verksamhet av den här omfattningen vet, att det också kostar pengar. Till vår glädje kan vi konstatera, att vi har haft att göra med generösa bidragsgivare. Redan första året fick vi startbidrag på 23 000 kronor från kommun, pastorat och församlingar inom vårt verksamhetsområde och det har fortsatt på den vägen. Vi har varje år kunnat konstatera, att vi aldrig har varit tvungna att avstå från något, som vi har behövt eller behövt göra, på grund av brist på pengar. Till större investeringar, som t.ex. dator med tillbehör har vi också sökt och erhållit bidrag från t.ex. Olof Hasslöfs fond, Thordén-stiftelsen och Hvitfeldska stipendieinrättningen. Alla inköp och övriga omkostnader betalas av föreningen, men allt arbete sker helt ideellt.

Registrering och bearbetning av insamlade personuppgifter

En av de första frågor, som vi hade att ta ställning till, var hur de personuppgifter, som vi hoppades kunna samla in, skulle bokföras. Nils Marelius ritade, en blankett, som vi kallar "huvudblanketten". Den visades på ett möte med landets landsarkivarier och godkändes av Riksarkivet. Den upptar en person med kända kringpersoner såsom föräldrar, äktenskap och barn samt bostadsort, yrke m.m., allt som skulle kunna erhållas ur de tänkta källorna. Den trycks på arkivbeständigt papper och skall för framtiden! finnas tillgänglig som grundmaterial, om man skulle få anledning att gå tillbaka

och verifiera databearbetade uppgifter eller få hänvisning till den bakomliggande källan. Uppgifterna till huvudblanketten hämtar vi från källor, som vi får på mikrofilm eller papperskopior, och som vår flitiga avskrivare för över till huvudblanketten. Exempel på källor, som vi utnyttjat, är mantals längder, SCB-utdrag födda, vigda och döda, bouppteckningar, flyttningsbetyg till grannförsamlingar, emigrant och immigranlistor på folkmängds redogörelserna, länsverifikationer, häradsrättens arkiv och Hvitfeldtstka arkivet, för att nu nämna några av dem, som har givit oss mest. När det gällde överföringen till data och CD-rom fick vi god hjälp av föreningen Släkt-datas Allan Palmgren och Per Liljeström, Lerum samt Bertil Magnusson, Partille. På så sätt fick vi en användbar mall som gav oss maximalt goda sökmöjligheter. För överföring och kontrolläsning av allt material har vi haft ovärderlig hjälp av

Martin Pehrsson, Uddevalla. Det program vi har använt oss av är Q&A, men på senare tid har framförts önskemål om att även kunna använda Excel. Genom ett avtal med Släktdata, representerat av Lennart Johansson, konverterar de vårt material till Excel och får då i gengäld lägga in det på sitt internetutbud. Men det kommer även i fortsättningen att finnas tillgängligt på CD, som saluförs av oss.

Resultat

När vi startade Sotenäs Personhistoriska Förening frågade vi oss naturligtvis hur stor mängd personuppgiften vi skulle kunna få tag på. Uppskattningsvis trodde vi att det borde röra sig om c:a 60 000, en som vi då tyckte oerhört hög siffra, med tanke på vilket arbete, det skulle; innebära. Nu, efter femton år, visar det sig, att den siffran i själva verket mer än fördubblats. Vi har i dagsläget 216 000

poster inmatade och samlade på vår CD-romskiva. Men eftersom det rör sig om en hel del dubletter, dvs. samma person registrerad ur olika källor, uppskattar vi att materialet ändå omfattar c:a 150 000 personer. Alltsammans är registrerat på ett sökvänligt sätt med många infallsvinklar. För att ytterligare bredda informationen om vårt arbete, har vi också nyligen startat upp en egen hemsida med hjälp av Eva Persson Bodgren och Ing-Mari Artursson. Att intresset för vårt arbete är stort visar också de 3 500 besöken på hemsidan under de fyra första månaderna. Till glädjen av att ha fått vara med om att utföra detta stora arbete, hör också den stora uppskattning och tacksamhet, som vi möter från alla dem, som tack vare vårt arbete, kommer vidare i sin forskning.

Carl-Olof Hasselberg

GOTT NYTT SLÄKTFORSKARÅR!

Släktforskning är den enda hobby
där det går framåt när det går bakåt!

I Leksand finns Släktforskarnas Hus.

Vi har mikrofilmade kyrkböcker från alla Sveriges församlingar, från sent 1600-tal fram till början av 1930-talet.

Vi har välutrustade kunddatorer med det mesta av databaser på CD och Internet tillgängliga för våra besökare.

Med din egen dator vid forskarplatsen kan du via vår trådlösa accesspunkt jobba direkt på Internet.

Vi har ett välutrustat referensbibliotek. Vi har kunnig personal som hjälper dig till rätta och stöttar med råd och tips.

Kort sagt:

Den totala forskarsalen. En guldgruva för dig som vill veta mer om din släkts öden och äventyr!

Våra öppettider året runt:

Måndag-torsdag 08-20 (Kan ändras vid storhelger - kolla vår hemsida!)

Fredagar 08-16

Helger Öppet för grupper från forskarföreningar och studieförbund enligt överenskommelse.

SLÄKTFORSKARNAS HUS

THE HOUSE OF GENEALOGY • LEKSAND
www.genhouse-sweden.com

Vilhelm Erövrarens bakgrund och Normandiets storhet

Iförre numret av Släktdata publicerades en artikel av Lars Lindqvist om William Bastarden. Detta är en artikel som Lars tidigare skrivit om Williams bakgrund

Normandie blev det landområde som fick ta emot Gånge-Rolf. Som trettonåring var han med på en vikingafärd till Östersjön, men han fördrevs till England efter att ha gjort strandhugg i Viken, vilket retade upp kungen Harald Hårfäger. Så småningom kom han till Gallien där han också blev jarl bland sitt folk. Gånge-Rolf (Rollo / Robert I) hade barn med Popa, dotter till greve Berengar av Bayeux, men inga barn med prinsessan Gisela Karlsdotter. Det torde framgå, att Rollo i rakt nedstigande led var farmors farmors morfar till Edla av Flandern. Hon var gift med Knut den Helige av Danmark och hade med honom dottern Ingerd. Ingerd blev maka åt Folke Ingevaldsson och de fick sonen Bengt Snivil – tidiga folkungar.

En släktlinje kan framföras till Mörejarlarna i Norge, även om tveksamhet föreligger om Rollos rätta anor. Rollo och tillika Vilhelm Erövraren, Richard II Gode (försköt Estrid) och Robert Djävulen m fl. anses av normmännen tillhöra Möresläkten enligt isländska källor under

det att Dudo, skrivande runt år 1000, och danskarna anser honom vara dansk – kommande från ”Dacia”. Danskarna lämnar också tidigt militär hjälp till Normandie. Namnformer i Normandie kan tyda på danskt – och skånskt – ursprung såsom exempelvis Yvetoft. E. Albrektsson skriver om ”Danmark och Normandie” i tidskriften Skalk, 1/1986. Rollo erhöll år 911, genom fördraget i S:t Clair-sur-Epte, landområden vid Rouen ned till havet av sin blivande svärfar Karl III Enfaldige. Han kristnades år 912 och blev hertig Robert I. Dottern Adelaide bar också ett norskt namn: Gerlaug.

Hertigdömet Normandie blev en utpost för skandinaver i nordöstra Frankrike och utvecklades så att redan efter några få generationer England, Syditalien och Sicilien kunde erövras. De var ständigt i spetsen för händelserna och så småningom behärskades hela England, två tredjedelar av Frankrike och halva Italien. Rollos son Wilhelm Långsvärd mördades svekfullt år 942 av greve Arnulf av Flandern. Han var II. hertig av Normandie från år 931. Wilhelm tillnamn beror på att upprorsmän fick en hand och en fot avhuggna. Hans son Richard I Orädd blev år 945 även herre över Bretagne och var åren 956-960 kung över Frankrike. Maken Emma

var syster till Hugo Capet. Arvtagaren Richard II fick han med Gunnor, d 1030, ”av ansedd dansk släkt”. Dessutom föddes två döttrar: Muriella och Fredesende, vilka äktade Tancred på borgen Hauteville – nära Coutance. Richard grundade det vackra klostret Mont-Saint-Michel på en klippö i S:t Malo-bukten. Hans son Robert le Diable, Magnifique, VI. hertig av Normandie, efterträdde år 1027 sin bror Richard III. Robert var olik sina företrädare. Han var hård och krigisk samt misstänkt för många illdåd. Vid ett riksmöte år 1033 begärde och fick han tjänstledighet för en pilgrimsfärd till Jerusalem, för att sona sina synder. På återfärden omkom han i Nicaea år 1035. Hans son Wilhelm blev sålunda faderlös i sexårsåldern. Modern Herleva/Arletty/Henriette var ofrälse och dotter till garvaren och borgaren Fulbert i Falaise. En förmyndarregering erkände honom dock som den VII. hertigen av Normandie. Normanderna kunde bygga borgar, formera trupper och skapa en effektiv statshushållning. Hautevilles-Hohenstaufens era slutade blodigt år 1268 genom Karl av Anjou, kung av Neapel. En hämnd kom den 31 mars 1282, då över två tusen fransmän mördades på Sicilien – ”den sicilianska aftonsången”.

Lars Lindqvist

ROLLON LE MARCHEUR OCH GUILLAUME LE CONQUERANT. (ANFÖLJDER)

Robert I (Rollo) d 931, I. hertig av Normandie

Wilhelm Longspada, mördad 942

Richard I Orädd, III. Hertig, d 996

Richard II Gode, d 1026 (försköt Estrid)

Robert II Djävulen, d 1035

Wilhelm Bastarden, d 1087, VII. hertig, Normandie.

Henrik I Beauclerc, d 1135, kung av England

Matilde av hel. Rom. Riket, d 1167, gift 1127

Henrik II, d 1189, kung 1154, hg 1150 Anjou

Johan utan land, d 1216, kung i England

Isabella av England, d 1241

Margareta av Sicilien

Agnes av Meissen

Popa, dotter till greve Berengar av Bayeux

Sprota av Bretagne (nordisk)

Gunnor de Crepon, d 1031 (danskt ursprung)

Judith av Rennes, d 1017

Arletty, dotter till Fulbert av Falaise, garvare

Matilda, d 1083, dotter t Balduin V, Flandern

Eadgyth, dotter till Malcolm III Canmore

Gottfrey av Anjou-Plantagenet, d 1150

Eleanor drott. av Frankrike o Engl. d 1204

2. Isabella av Angouleme

Fredrik II, d 1250, kejsare Tysk-Rom. Riket

Albrekt II, markgreve av Meissen

Henrik I, d 1322, hg av Braunsch.-Grubenh

En förskräcklig historia

När jag för en tid sedan hjälpte en bekant att leta efter hans anor kom jag denna rysliga historia på spåren. I en husförhörlängd hade prästen nämligen gjort en notering "dömd för mord till livstids fängelse". Det här frestade naturligtvis på min nyfikenhet och jag kunde inte låta bli att forska vidare.

Här följer en kort sammanfattning av vad jag hittills kommit fram till. Jag har emellertid för avsikt att försöka tränga djupare in i denna historia och hoppas därför att jag i ett senare skede skall kunna presentera historien i sin helhet.

På förmiddagen söndagen den 2 maj år 1865 påträffades en ung kvinna död uppe på det så kallade Prästberget som ligger bakom Björlanda kyrka som är belägen på Hisingen strax utanför Göteborg.

Länsmannen kallades till platsen och det konstaterades att kvinnan blivit utsatt för yttre våld, främst mot ansiktet och halsen. En förvånansvärt noggrann brottsplatsundersökning gjordes där det bland annat framgick att det förekommit en kamp av något slag, eftersom det fanns blodspår i gräset inom en viss radie. Att kvinnan blivit knivhuggen var ställt utom allt tvivel och man kunde också konstatera att hon torde ha avlidit tämligen omgående eftersom ett av knivhuggen träffat halspulsådern.

Eftersom Björlanda var en liten by spreds ryktet snabbt om det inträffade. Den dödade bodde i byn och hette Maria Eriksdotter och var 28 år gammal. Hon var piga och brukade arbeta som daglönare på Björlanda Östergård varför polisen redan på det här stadiet riktade

viss uppmärksamhet mot den här gården.

En av de två sönerna på gården var 19-årig Benjamin. Han hade kommit hem på lördagskvällen och hans moder hade förundrat sig över att han hade gått till sängs direkt - med kläderna på. På söndagsmorgonen hade hon, också till sin förvåning, upptäckt att hans skjorta var blodig. Detta förklarade han med att han skurit sig i fingrarna på ett rör ute på åkern där han varit selsatt med plöjning under lördagen.

När budet om mordet nådde modern blev hon dock misstänksam. Benjamin nekade dock till att ha något med saken att göra. Några personer i byn hade emellertid sett honom i närheten av Prästberget på lördagskvällen och detta gjorde att länsmannen kom till gården för att fråga ut honom. Benjamin fann då för gott att direkt erkänna att det var han som var gärningsmannen.

Han häktades omgående och de inledande förhören hölls under de närmaste dagarna på Bärby Gästgivaregård. Samtidigt utfördes en noggrann obduktion av Maria och då konstaterades att hon fått ett antal knivhugg framförallt i ansiktet och halsen. Den direkta dödsorsaken hade varit den avskurna halspulsådern. Det konstaterades också att hon var havande med ett nästan fullgånget foster av ett gossebarn.

Rättegången mot Benjamin startar redan efter några veckor på vartinget den 26 maj 1865 och fortsätter sedan på hösttinget. Man förhör ca ett femtontal personer med anknytning till byn. Men vad jag kan utläsa fann man inte några vittnen till själva mordet. Motivet har jag hittills

inte lyckats få riktig klarhet i. En sak som framfördes var att Maria skulle ha anklagat Benjamins broder Adolf för att vara far till det barn som hon bar på. En teori som framskyntar är att Benjamin skulle ha retat upp sig på detta så till den milda grad att han beslutat sig för att på något sätt "göra upp" med Maria. En annan teori från min sida, men som jag hittills inte hittat belägg för, är att Benjamin själv kanske kunde vara far till barnet.

Men i denna fråga tänker jag återkomma, när jag fått tillfälle att tränga djupare in i den fyrtio sidor långa domen i den tjocka och något röriga domboken som jag tänker fotografera av för att kunna läsa hemma i lugn och ro. Jag vet dock att Benjamin Johannesson som var född den 20 augusti 1846 satt inne i hela 24 år innan han benådades den 31/5 1889. Jag vet också lite om det mycket tragiska öde som drabbade honom efter frigivningen. Min förhoppning är alltså att jag i ett kommande nummer av tidningen skall kunna ge en mer fullständig bild av detta fall för att belysa, hur man hanterade ett så allvarligt brott i vårt land, under senare delen av 1800-talet.

En sak som förvånar mig är att jag inte lyckats hitta Benjamin i det register över frigivna straffångar som finns tillgängligt på Internet. Enligt anteckningar i kyrkoböckerna skall han ha avtjänat sitt straff på fängelset i Karlskrona med nummer 23/787. I en annan husförhörlängd står dock att straffet skall ha avtjänats i Landskrona vilket i och för sig kan vara en felskrivning.

Lennart Larsson, November 2005

Aktuellt från Svar

Ny uppdatering i 1900 års folkräkning Kronobergs, Kristianstads samt Göteborgs- och Bohus län är nu kompletta i folkräkningen 1900

Folkräkningen 1900 har nu uppdaterats med 398 410 poster i 65 olika församlingar och 5 olika län. Kronobergs, Kristianstads samt Göteborgs- och Bohus län blev med denna uppdatering kompletta. Uppdateringar även i Malmöhus län och Stockholms stad.

4 län kvarstår att färdigställa i denna folkräkning.

Skanning av kyrkoarkiv

SVAR har påbörjat skanning av de mikrofilmade kyrkböckerna för tidsperioden ca 1860-1905. Det är huvudsakligen födelse-, vigsel- och dödböcker som kommer att skannas, men även annat material ur kyrkoarkivet. Skanningen

beräknas pågå under hela 2006 och utläggning av digitaliserade volymer kommer att ske fortlöpande på vår hemsida.

För närvarande skannas material från Landsarkivet i Vadstena.

Mer information på <http://www.svar.ra.se/>

Per Stöltenhielm och Claudius Kloot - anfäder i Vänersborg

Under åren 1660-1668 torde två anfäder haft många tillfällen till kontakt med varandra; den ene i egenskap av kommandant 1646-1668 och den andre som justitieborgmästare 1660-1676. Anorna följer släktlinjer på fädernet resp mödernet.

Peder Larsson Miles, som föddes i Örebro omkring 1610 och dog 1668, blev enligt "Biografiska anteckningar", 1623-1779, om Västmanlands regemente, förare vid regementet och överstens kompani 1629; fänrik vid H. Skyttes kompani 1633; löjtnant 1637 i januari; kapten för ett extra ordinarie kompani 1640; kapten för sedermera Strömsholms kompani 25 juni 1641; kapten för ett nyuppsatt kompani 1643, med vilket han låg i garnison i Göteborg. Kompaniet reducerades 1645, då han avgick från regementet. Åtskilliga gånger kväst och sargad under 30-åriga kriget blesserades han allvarligt 27 juli 1639 vid stormningen av Landsberg varvid vänster ben blev avskjutet. Utfattig och i ett eländigt tillstånd lyckades han så småningom ta sig tillbaka till Sverige. Han tvingades att gå med hjälp av en stylta. Utnämning till överstelöjtnant och tillika kommandant i Vänersborg med kringsliggande skansar kom att ske 1646.

Per Larsson led psykiskt av sin defekt men stadsborna såg honom i regel till häst vid inspektion av vallar och palissader. Medel saknades oftast för dessas underhåll och i fredstid var bökande svin vallarnas värsta fiender. Ansvar för gällde bl a förråd, skanskorgar, morgonstjärnor, minor, pikar, musköter, fyrrör mm.

Han blev adlad 1649 – sköld # 630 på Riddarhuset 1778 – och vapnet upptog på blå färg bl a ett svart träben med en röd hosa runt låret samt ett bart svärd och en kanon. Ägoinhavet utgjordes av flera hemman i Jösse härad och i Vassända-Naglum varibland märkes Kantenbergers egendom. Den lilla och oregelbundet utbetalda lönen var en ständig källa till bekymmer, men med avseende till hans "trogne och tappra tjänster" befriades han 1661 från att drabbas av den vid 1655 års riksdag beslutade reduktionen, vanligen kallad "fjärdepartsräfsten".

Som ett tecken på den tidens leverne,

kan ur en dombok inhämtas hurusom en kapten Måns Jonsson vid ett bråk med sin kommandant ryckte honom i skägget varvid slagsmål utbröt. Kaptenen hamnade i arresten men hade förmodligen trott att han skulle få prygel - kanske en vanlig följd av kommandantens dåliga ölsinne.

Giftermål ingicks 1641 med Anna Eriksdotter, 1621-1690, vars fader Erik Matsson var rådman i Stockholm. Ätten utdog på manslinjen, då sonen överste Lorentz Gustaf avled 1719. Han deltog i stora nordiska kriget, men fick avsked 1703 på grund av hög ålder.

En annan son, artillerilöjtnant Daniel Styldenhielm, som dog 1703 i Göteborg, utgör anan såväl till min farfars far: Magnus, som till farfars mor: Anna Katrina på olika linjer genom dottern Margareta, gift 1713 med Erik Hallstensson och deras döttrar Kerstin, Ingeborg och Anna. De hade ytterligare fyra döttrar och var boende på Rudet. Daniel var gift före 1689 med Maria Eufrosyne Sparrman, vars föräldrar var Nicolaus Sparrman - häradshövding, jur.dr, professor och lagman - och Anna Lohrman-Humera, 1630-1707. Hennes far Tomas var riksdagsman och farfadern Bernt borgmästare. Anfadern Jacob Laarman, köpman i Stockholm, kom ursprungligen från Mümpelgard i Württemberg.

Major Erik Grotte - skolstudier i Brätte och Vänersborg - ingick 1688 äktenskap med Katarina Kloot, som var dotter till justitieborgmästare Claudius Kloot. Deras dotter Kristina blev gift med löjtnanten Anders Holtz. Erik Grotte, som deltog i slaget vid Fyllebro, 1676, samt i Lund och Polen var son och sonson till prostarna Andreas respektive Laurentius Grotte i Västra Tunhems gäll. Modern - dotter till biskop Sveno Svenonius i Skara - bar namnet Katarina.

Claudius Kloot - justitieborgmästare från 1660 och egentligen till sin död 1690 - lämnade staden senast 26/6 1676 när danska trupper företog stormning under befäl av kungabastarden Ulrik Fredrik Gyldenlöwe. Kyrkklockorna rövdades och finns i Köpenhamn än i dag. Kloot var svårt sjuk och lidande av såväl chiragra som podagra forslades han på bår ur sta-

den för att åka vagn till sin födelseort vid Arboga. Tillsammans med makan, Barbara Smidt, har han därstädes sin grav i Nicolai kyrka, med särskild gravskrift på latin ännu angivande, att de där bida uppståndelsens dag. På grund av sin sjuklighet återvände han aldrig, men kom i åtnjutande av ett årligt vederlag från stadens kassa. Kloots andra fallskärm! Kanske var stadens borgare tillfreds med att ej återfå sin hetlevrade ämbetsman.

Kloot studerade i Uppsala och Holland - juridisk examen vid akademien i Franeker - och anställdes 1636 som sekreterare i Göteborgs stadsförvaltning, där han 1646 upphöjdes till rådsförvant. Kloot satt ofta domare i rådshusrätten. Han ägnade sig även åt juridiskt skriftställereri. Det sägs att han hade en ovanligt klar hjärna, men var kanske Vänersborgs mest bizarra och obalanserade ledargestalt genom tiderna.

Året före flykten utkom 1675 äntligen boken: "Then svenska Lagfarenheetz spegel uthi fyra böcker fördeelt och beskrefwen" - hans livs största triumf. Cladius Kloot synes även ha utgivit: "Synopsis Rerum Criminalium", Göteborg 1676, tryckt hos Amund Grefwe.

I Göteborg råkade han illa ut, då han inblandades i en process rörande ett barnmord, för vilket hans tjänstepiga anklagades. Kloot, som förnekade faderskapet men vidgick lägersmålet, dömdes 1655 till 80 sm i böter samt avsättning från rådmantjänsten. Pigan Anna Jönsdotter dömdes till döden för hor och barnmord.

Åklagaren Hans Larsson anklagade henne bl a för att ha grävt ned barnet på slaktare Klas Lammekötts gård. Enligt Anna skulle dock barnet ha varit dödfött. I protokollet noterades att hon bett en bön för Kloot medförande "Guds förlåtelse" och för domstolen att beakta vid straffutmätelsen. Han anser emellertid att enbart pigan skall dömas. Inte förrän 1864 upphör risken att dömas för lönskaläge. Påföljden för lägersmål var egentligen tredelad: lönskaläge - båda ogifta; enfalt hor - en var gift; dubbelt hor - båda gifta med andra. Skarprätaren Mäster Hans erhåller den 26 april 1655 fem daler sm för utförd avrättning

på Stora torget. Kloot med familj befin-
ner sig redan då på deras sommarställe.
Som avlösning för mistad tjänst får
han ett s k "wingaftal" med ersättning
från februari 1656 till april 1658 från
stadens kassa ända till utnämningen
som justitieborgmästare i Vänersborg.
(Sveriges första fallskärm?) Vingavtalet
innebar en mjuk och behaglig landning
med vingarnas hjälp. Till hans minne
kallas under kort tid Köpmannagatan
i Nordstan för Claudii Kloots Gata.

Kloot var en nitisk ämbetsman
ständigt iakttagande Vänersborgs bästa
i alla sammanhang, vilket retade hant-
verkare och handelsmän. Den ursin-
niga fiendskapen mellan den kunglige
borgmästaren Claudius Kloot och han-
delsmannen och kyrkvärden Anders
Bark förgiftade atmosfären i staden.

När Per Stöltenhielm slutligen av-
sognade 27 januari 1668, beviljade ma-
gistraten honom fri själaringning, något
som Bark vägrade verkställa - klocklega
skulle utgå eftersom kommandanten
aldrig "givit en sten till kyrkan". Liket
förvarades i kyrkan till tredjedag pingst,

då slutligen några gamla soldater med
våld beredde sig tillträde till kyrkan och
lät klockorna klämta i fyra dagar över
sin bortgångne kommandant. Lands-
hövdingen noterade detta som en klan-
dervärd avvikelse från rådande sedvana.

Lars Lindqvist 28 februari 2005

Litteratur bl a:

*CF Corin/H Hasselberg: "Väners-
borgs historia". (Del) 1944.*

*Sören Skarback: "Brott och straff i
Göteborg". (Del) 2000.*

*Vera Bernström: "Tre sekler i Lane
Ryr, Väne Ryr och Vassända Na-
glum". 1999*

*Ingalill Ander/Sten Wiman: Ätten Stöl-
tenhielm. Uppsats 2005.*

*Gustaf Lundén: "Det forna Vassända
-Naglum och Brätte stad". 1954.*

*Lars Nylander: "En vitt utgrenad
prästsläkt från Bollnäs". Släktf. årsbok
2000.*

*Torsten Holm/S. Sparre: Kungl. Väst-
manlands regementes historia. Del I.*

Anbytarforum förändras Nya regler och konton införs

- Målsättningen är att kunna hålla An-
bytarforum öppet också i fortsättning-
en. För att klara det måste vi anpassa oss
till de regler och förordningar som finns.

Det säger förbundsordförande Ted Rosvall
med anledning av att ordningsreglerna nu
ändras på Anbytarforum och att obligatoriska
användarkonton i början av nästa år införs för
den som vill skriva inlägg. För den som bara
vill läsa kommer Anbytarforum dock även i
fortsättningen att vara tillgängligt utan lösen-
ord. De nya ordningsreglerna har tagits fram
av Rötterrådet. Läs mer på Förbunds-Nytt!

Efter Datainspektionens utslag tidigare i
höst tvingades Anbytarforum stänga under
några dagar. När diskussionsforumet öppnade
igen var det med ett antal låsta avdelningar.
Sveriges Släktforskarförbund för nu en dialog
med Datainspektionen om vilka åtgärder som
är nödvändiga. Det innebär att rubrikerna i
Anbytarforum kommer att anpassas så, att
det förhoppningsvis blir möjligt att åter öppna
diskussioner om t ex judisk släktforskning och
forskning kring resandesläkter. Även delar av
den tidigare "kändisars härstamning" kan kom-
ma att öppnas – nämligen de delar som berör
kända, avlidna personer, samt enstaka offent-
liga personer. Läs mer på Förbunds-Nytt (länk)

En av de stora förändringarna är att använ-
darkonton införs på Anbytarforum. Ett kost-
nadsfritt konto kommer att behövas för den
som vill göra inlägg. Också i fortsättningen
går det bra att läsa inlägg utan användarkonto.
Så snart de tekniska förutsättningarna är klara
startar registreringen av konton, med målet att
de om några månader skall bli obligatoriska.

Rubriken "Ordet är fritt" på Anbytarforum
byter nu namn till "Ordet är fritt om släktfors-
kning". Anbytarforum kommer därmed att ren-
odlas till att omfatta endast diskussioner om
släktforskning, vilket är syftet med forumet.
Problemet med anonyma inlägg försvinner
i och med införandet av användarkonton.

Den som har synpunkter på Förbundet, på
organisations- och demokratifrågor, eller an-
nat - kan i stället skicka insändare till Rötters
nya insändarsida. Det blir en modererad sida,
på samma sätt som dagstidningarnas debattsid-
or. Det går bra att skicka inlägg – korta som
långa - till Debattredaktören. Den nya insän-
daravdelningen är en konsekvens av de jus-
terade ordningsreglerna. (Rötter 4 dec 2005)

Släktlinjer till Per Stöltenhielm och Claudius Kloot.

Lars Lindqvist	Lars Lindqvist
Erik -"-	Greta Glad
Oskar -"-	Erik Edvard Glad
Anna Katrina Magnusdtr	Britta Johansdtr
Anna Kristina Månsdtr	Johanna -"-
Maria Bryngelsdtr	Helena Maria Bodin
Anna Eriksdtr 1)	Helena Margareta Brummer
Margareta Styldenhielm	Anna Maria Holtz
Daniel -"-	Kristina Grotte
Per Stöltenhielm	Katarina Kloot
	Claudius Kloot

1) Andra linjer till Kerstin och Ingeborg från Magnus Olofsson

Höstmötet 2005

Arets höstmöte hölls på Emigranternas Hus lördagen den 15 oktober.

För tredje gången höll Släktdata möte i Emigranternas Hus. Till detta möte hade 30 deltagare infunnit sig.

Ordföranden Christer Engstrand inledde med att fråga om mötet hade samman kallats på stadgeenligt sätt. Frågan besvarades med ja. Till ordförande för dagens möte valdes Christer Engstrand och till sekreterare valdes Gösta Dryselius.

Verksamhets- och revisionsberättelserna lästes upp. Efter en kort diskussion samt förklaring om orsaken till skillnad mellan siffror i utfallet enligt budget och verksamhetsberättelsen ändrades den senare så att budgetförslaget blev rätt. En kort redogörelse för samarbete och försök till samarbete med andra föreningar gjordes. Det meddelades också Släktforskar dagarna har givit att ett visst överskott som kommer att delas lika mellan de tre arrangörsföreningarna. Dagarna som sådana var en stor succé och besökantalet var över förväntan. Trots det vackra vädret var det många som valde att tillbringa många timmar i de olika montrarna och på föredragen. De enda egentliga klagomålen som noterades var att det var svårt att få plats på föreläsningarna!

Revisionsberättelsen lästes upp och

godkändes utan kommentarer. Där efter beviljades den avgående styrelsen ansvarsfrihet för det gångna året, alltså från 2004-07-01 till 2005-06-30.

I samband med budgetförslag för det nya verksamhetsåret kom frågan om eventuell distribution av vår tidning på Internet upp igen. Det beslöts att skjuta denna diskussion till nästa möte. Budgetförslaget antogs sedan.

Nils Marelus frågade om det inte borde finnas arvoden för styrelsen. Hitills har all verksamhet skötts ideellt med ersättning endast för direkta utlägg. En livlig diskussion uppstod och det påpekades att även andra personer i så fall borde komma ifråga. Det beslöts att denna fråga skulle utredas av revisorerna som skulle lämna förslag på vårmötet. Budgetförslaget antogs sedan. Årsavgiften fastställdes till oförändrade 125 kronor.

Till valberedning för innevarande verksamhetsår omvaldes Erik Levander samt nyvaldes Lennart Johansson och Gösta Dryselius istället för Stig Svensson, som avlidit, och Lars Hellgren som avböjt omval. Inga motioner hade inkommit till mötet.

Under punkten övrigt anmälde Nils Marelus två böcker. Den ena var en historik om Sveriges folkbokföring och den andra var en förteckning över register. Därmed var den formella delen av årets

höstmöte slut och ordföranden tackade för alla medverkan. Nu gjordes paus för kaffe och smörgås, som föreningen som vanligt bjöd på. Eftersom vi ju inte har någon föreningslokal är det under dessa pauser som tillfälle ges att mingla, knyta nya kontakter och odla gamla sådana.

Efter pausen berättade Charlotte Börjesson om sitt deltagande i Släktforskarförbundets resa i USA i september, den så kallade SwedGen Tour 2005. Den gick i år till Salt Lake City, Seattle och Vancouver. Charlotte visade bilder och berättade både om sina kontakter med intresserade amerikaner som de visade hur man finner sina rötter i Sverige via Internet och med CD-register. Hon berättade också om de källor som finns i USA för svenskar som söker försvunna släktingar. Hon var mycket entusiastisk över anläggningarna i Salt Lake City, detta Mecka för all världens släktforskare. Men även Nordic Heritage Museum i Seattle fick gott betyg. Charlotte visade också exempel på hur listor och dokument i arkiven kan se ut. Det var mycket intressanta upplysningar som gavs och förhoppningsvis inspireras fler att försöka finna släktingar i Amerika.

Lars Hellgren

RÄDDA DINA GAMLA FOTON!

Gamla släktfoto kan återskapas, även blekta och skadade foton kan ofta räddas.

Du får alltid det "nya" fotot på CD.

Jag utför

- inskanning av foton, som ger ett nytt "originalfoto" i digital form
- reproduktion på CD för enkel framställning av kopior
- retuschering, färg- och kontrastförbättring, sepiafärgning m.m.
- delförstoring av gamla foto, nya ramar och vinjetter
- bildspel, ev. med text och musik, på CD för visning på dator eller på DVD för visning på TV

Foton, insatta i album, behöver inte lossas. För bildspel gäller min. 40 foton.
Bra priser. Ta kontakt för ytterligare information och prisuppgift!

Fotogalleriet

Christer Engstrand

christer_engstrand@yahoo.se Tel: 031-288370 Mobil: 0708-288370

Fotogalleriet w1.312.telia.com/~u31200075/galleri/

Föreningen Släktdata Verksamhetsberättelse 2004-2005

Föreningen Släktdata har under verksamhetsåret haft två medlemsmöten, ett höstmöte i oktober 2004 och ett vårmöte i mars 2005, båda på Emigranternas hus i Göteborg. På höstmötet, efter ordinarie mötesförhandlingar, höll Per Clemensson föredrag om "Källor till emigrationen" och Ninni Engstrand, chef för Emigranternas Hus, berättade om tillkomsten av huset. Vid vårmötet höll arkivarie Lars-Göran Johansson, tidigare chef på Emigrantinstitutet i Växjö, ett föredrag med titeln "Från Karl Oskar Nilsson till Charles O. Nelson – om släktens utvandrare i det amerikanska källmaterialet".

Registerarbetet har fortsatt och nya register inlevereras fortlöpande till föreningens databas. Totalt fanns vid verksamhetsårets slut ca 1,5 miljoner personposter i ca 600 register. Ökningen av föreningens databas har under verksamhetsåret varit ca 300000 personposter. Ett registersamarbete mellan Släktdata och Sotenäs Personhistoriska förening, där Släktdata ansvarat för konvertering av Sotenäs register till Excel-format, står för huvuddelen av denna utökning av databasen. Styrelsens mål är att utöka databasen med fler register, dels genom att stimulera registreringsarbetet och dels genom samarbete med andra föreningar, som har register. Ny registeransvarig inom Släktdata från januari 2005 är Håkan Hansson.

Föreningen Släktdatas hemsida är fortsatt mycket välbesökt. Den tekniska utrustningen för Släktdatas hemsida har under året uppgraderats med en ny server och därmed har kapaciteten utökats betydligt, liksom även säkerhet och tillförlitlighet. Släktforskarlagarna hemsida, som använts för bokning och information, har Släktdata ansvarat för både till innehåll och teknik. Besöksströmmen till denna hemsida har varit mycket omfattande under våren-sommaren 2005. Webbmaster för Släktdatas och Släktforskarlagarnas hemsida är Mats-Olof Sander, ansvarig för innehållet på dessa hemsidor är Charlotte Börjesson.

Under verksamhetsåret har vissa förbättringar införts på Släktdatas hemsida, däremot har den större förändring, som var planerad att genomföras under verksamhetsåret, fått stå tillbaka för de aktiviteter, som Släktforskarlagarna medfört.

I slutet av juni 2005 distribuerades föreningen Släktdatas andra CD-utgåva till samt-

liga medlemmar tillsammans med föreningens tidning (som var ett temanummer om emigration). CD:n framställdes i 1000 ex., varav ca 600 ex. distribuerades till föreningens medlemmar, övriga ex. användes vid Släktforskarlagarna i Göteborg och vid kommande släktforskarträffar under 2005-2006.

I föreningen fanns vid utgången av verksamhetsåret ca 600 betalande medlemmar, en ökning med 33% under de senaste 3 åren (2002: 450 medlemmar). Föreningens ekonomi har under verksamhetsåret gett resultatet -3200:- efter avskrivningar. Intäkterna har varit enligt budget, medan kostnaderna har varit högre än budget. Resultatet har påverkats dels av att styrelsen tidigare lagt inköp av teknisk utrustning (ny server) under verksamhetsåret, dels att kostnader för satsningen på Släktforskarlagarna i Göteborg till större del än planerat belastat det gångna verksamhetsåret.

Tidningen Släktdata har under året utkommit med 4 nummer. Redaktionen under verksamhetsåret har varit Lars Hellgren, Lennart Johansson (delvis) och ny tidningsmakare från nr 1 2005 är Johnny Kjellberg i Tällberg, Dalarna. Han efterträdde Jan-Ove Frantzich i Borås som slutade sitt uppdrag vid årsskiftet. Redaktionens arbetsformer har diskuterats och ändrats med syfte att få en ännu bättre tidning.

På föreningens CD finns även gamla nummer av tidningen samlade. Under verksamhetsåret har styrelsen beslutat att ge ut en nättidning, med början 2006. De medlemmar, som väljer nättidningen, kommer att få tidningen direkt via Internet (med samma innehåll, men med bilder i färg). Under året har en ny logotyp införts i föreningen.

Föreningen tog för två år sedan initiativ till att under augusti 2005 i Göteborg arrangera de årliga Släktforskarlagarna "Porten mot väster". Ansökan behandlades i förbundets styrelse i augusti 2003 och beslutet blev att föreningen Släktdata tillsammans med GRS, GöteborgsRegionens Släktforskare, och DIS-Väst skall genomföra arrangemanget 2005. Föreningarna har haft en gemensam ledningsgrupp för att genomföra projektet och ett flertal möten har genomförts under det gångna verksamhetsåret för planering av arrangemanget. Från Släktdata har Christer Engstrand och Charlotte Börjesson ingått i ledningsgruppen och Mats-Olof Sander har ansvarat för datatekniken.

Under släktforskarlagarna i Östersund 13-15 augusti 2004 hade föreningarna gemensamt en monter, som marknadsförde arrangemanget "Porten mot väster 2005" i Göteborg. Montern bemannades av de tre föreningarna i samarbete; från föreningen Släktdata fanns Christer Engstrand och Charlotte Börjesson på plats. Intresset har varit mycket stort inför släktforskarlagarna i Göteborg.

Ett så stort arrangemang som Släktforskarlagarna har helt naturligt tagit mycket tid och kraft från det ordinarie föreningsarbetet under förberedelsestiden. Samtidigt har föreningen Släktdata fått en positiv exponering, som en av de arrangerande föreningarna. Dessutom har ett antal medlemmar i Släktdata välvilligt ställt upp på frivillig basis för att hjälpa till att genomföra Släktforskarlagarna i Göteborg.

Föreningen har under året medverkat i ett antal lokala släktforskarträffar för att sprida information om Släktdatas verksamhet och visa föreningens databas med register. Föreningen har deltagit i släktforskarträffar i Kungälv, Borås, Alingsås och Vänersborg. Vid dessa aktiviteter har föreningen samarbetat med lokala föreningar. Föreningen deltog även i ordförandekonferensen vid Släktforskarlagarna i Östersund i augusti 2004.

Styrelsen för Släktdata har under året haft fyra protokollförda möten. För första gången har styrelsen beslutat utse tre hedersledamöter för deras stora insatser under en följd av år för föreningen Släktdata: Erik Levander, Allan Palmgren och Martin Pehrson. Föreningen nominerade även Martin Pehrson till Victor Örnbergs hederspris, som utdelades av förbundet under Släktforskarlagarna.

Styrelsen har under verksamhetsåret 2004-2005 haft följande sammansättning:

Ordförande	Christer Engstrand
Kassör	Gösta Dryselius
Ledamot	Björn Jönsson
Ledamot	Inger Drottz
Ledamot	Charlotte Börjesson
Suppleant	Eva Holmén
Suppleant	Håkan Hansson

Släktingar är vi allihopa...

Artikeln tidigare publicerad i Släkt-historiskt forum 4/05, och publiceras här med artikelförfattarens medgivande.

Om vi går tio generationer tillbaka är vi alla släkt. Det berättade Per Persson på föreläsningen Gammalt DNA och gammal släkt. Ungefär en miljondel DNA har vi då gemensamt. Tur är väl det också. Annars skulle variationen kanske inte bli så stor, och alla skulle ha likadana näsor! Skämt åsido, DNA-forskningen har öppnat nya perspektiv för släktforskningen. Många ser här antligen en chans att bevisa släktskap med den okända fadern, eller den spännande anfadern/anmodern. Innan vi hunnit dit är det dock en lång väg att gå. Per Persson är arkeolog och har i den egenskapen undersökt gånggrifter i Västergötland, cirka 5 000 år gamla megalitgravar. Arkeologerna har på senare år genomfört en hel del DNA-undersökningar för att försöka fastställa människans ursprung och utbredningsväg över jordklotet. Det som möjliggjorde den forskningen var upptäckten av mitokondrie-DNA 1987, som ärvs via mamman. Tekniken för att använda ben för att få fram gammalt DNA var också ett stort framsteg.

Gemensam urmoder?

Det väckte stor uppmärksamhet när man började tala om den gemensamma urmodern "Eva". Religiösa bibeltrogna tog det som ett bevis för sanningshalten i skapelseberättelsen. Men den gemensamma anmodern kunde ha existerat innan apornas utvecklingslinje delade sig och vi blev människor, vilket inträffade för mellan 100 000 och 200 000 år sedan. Forskningen stöder också hypotesen att människan som art uppstod i Afrika. En kontroversiell teori för vissa. Den visade också att människan var en väldigt ung art. Det finns två undantag från det faktum att vi har en miljondels DNA gemensamt, dels mitokondrie-DNA, som ärvs från mamman på kvinnolinjen och dör ut med sönerna, dels Y-kromosomen, som ärvs på manslinjen och dör ut med döttrarna. Genom att analysera mitokondrie-DNA kan man härleda

släktskap genom flera led på moderns sida. Detta gör att man kan använda sig av avlägsna släktingar flera generationer bakåt. Dessa kunskaper använde man på 90-talet i ett berömt fall för att fastställa släktskap. Det handlade om den ryska tsarfamiljen, sju familjemedlemmar och deras tjänare, som mördades av bolsjevikerna i Jekaterinburg i Sibirien 1918. Kropparna grävdes ned i skogen sedan de dränkts i svavelsyra och bränts för att försvåra identifiering. Kvarlevorna grävdes upp på 90-talet sedan sovjetregimen fallit.

PCR-metoden viktigt framsteg

Ytterligare en faktor var viktig i sammanhanget, och det var introduktionen av PCR-metoden (polymerase chain reaction) 1989. Polymeras är ett naturligt enzym i kroppen som medverkar i den process som skapar nytt DNA eller reparerar det. Genom att använda polymeras kan man ta en liten mängd DNA från t.ex. ben och odla fram en större mängd. På så vis får man tillräckligt mycket material att arbeta med, vilket gör det möjligt att analysera även ytterst lite ursprungligt DNA. I fallet med tsarfamiljen,

som bestod av far, mor, fyra döttrar och en son, hade man hittat föräldrarna och tre döttrar. Vad gäller två av barnen, sonen och en dotter, hade kropparna enligt en del äldre källor bränts istället för att begravas med de andra och skulle alltså vara förintade. I ett första steg analyserade nu ryska forskare skeletten. Efter att ha bestämt deras kön och ålder ansåg de att de identifierat tsaren, tsaritsan, tre av deras döttrar samt livläkaren och tre tjänare, medan tronföljaren, tsarevitj Alexei, och storfurstinnan Maria saknades. En annan forskargrupp kom i stort sett fram till samma resultat, förutom att de ansåg att den storfurstinna som saknades var Anastasia och inte Maria.

Upprepade DNA-fragment

För att få säkrare slutsatser skickade man prover från alla de döda till England för DNA-analys. Och det är här det spännande ur släktforsknings-synpunkt börjar. Forskarna använde sig av mitokondrieanalys för att konstatera att det fanns ett släktskap mellande döda, och av en teknik som kallas STR (short tandem repeat) för att ta reda på om de tillhörde samma familjegrupp. STR innebär att ett

Den ryska tsarfamiljen avrättades i Jekaterinburg efter oktoberrevolutionen. Mycket debatt har sedan uppstått om huruvida en av döttrarna överlevde. Nu har forskare kunnat konstatera att far, mor och tre av döttrarna är de som hittades då graven öppnades på 1990-talet. Men kvarlevorna efter en dotter och efter tronföljaren Alexei saknas.

Person	MS1	MS2	Mitokondie
Tsarfamiljens kvinnor			
Tsaritsan Alexandra	8 8	12 13	T T C C C C A C C T T C
Dotter 1	8 10	12 13	T T C C C C A C C T T C
Dotter 2	7 8	12 13	T T C C C C A C C T T C
Dotter 3	8 10	12 13	T T C C C C A C C T T C
Tsaritsans släkting			
Prins Philip av England			T T C C C C A C C T T C
Tsaren			
Tsar Nikolai II	7 10	12 12	C C CT C C C A T T T T
Tsarens släktingar			
Brodern Georgij			C C CT C C C A T T T T
Hertigen av Fife			C C T C C C A T T T
Xenia Sfiris			C C T C C C A T T T
Tsarfamiljens tjänare			
Läkaren	6 10	10 11	C T C C T C A C C T T T
Tjänare 1	6 9	8 10	C T C T C T G C C C T C T
Tjänare 2	6 6	11 12	C T C C C C A C C T C T
Tjänarinnan	9 10	10 11	C T C C C C A C C C T T

DNA-analys av den ryska tsarfamiljens kvarlevor. Till vänster längden(antal upprepningar) hos två av de analyserade mikrosatelliterna (MS1 och MS2; varje person har två genexemplar). Till höger mitokondrieanalys av samma personer plus fyra släktingar. Bröderna Nikolai och Georgij har en avvikelse på en av sekvenserna.

visst DNA-fragment upprepas ett visst antal gånger hos varje individ. Antalet upprepningar ärvs från föräldrarna, och genom att jämföra antalet upprepningar kan man fastställa vem som är släkt med vem. På detta vis kunde forskarna avgöra att de nio döda bestod av en familjegrupp med föräldrar och tre barn, medan de övriga fyra, en kvinna och tre män, kunde uteslutas som släktingar. Vad som nu krävdes för identifiering var DNA-prover från tsarfamiljens släktingar. Maken till drottning Elizabeth II av England, prins Philip, hertig av Edinburgh, som är tsaritsans systerdotter, lämnade prover som visade att hans mitokondrie-DNA var identiskt med den förmodade tsaritsans och de tre döttrarnas mitokondrie-DNA.

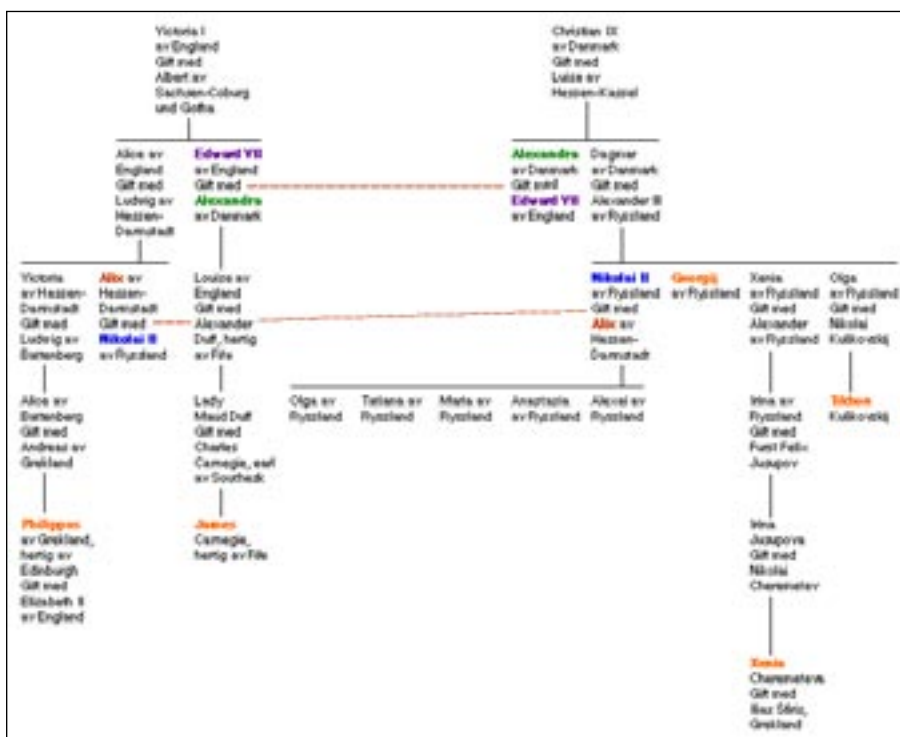
Vägrade samarbeta

För att klargöra tsarens identitet fick man gå en krångligare väg. Hans systerson vägrade först att samarbeta eftersom han ansåg att England svikit tsarfamiljen vid ryska revolutionen. Men två andra släktingar på hans mors sida letades upp och lämnade prover som visade att det med 98,5 procents säkerhet var tsaren man hade funnit. En avvikelse i hans DNA-mönster ansågs antingen bero på förorening från omgivande material eller en genetisk förändring. Två år senare, 1994,

fastslogs definitivt att det handlade om tsaren, i och med att man fick tillstånd att öppna brodern Georgijs grav och ta ett DNA-prov från honom. Det visade sig att han hade exakt samma avvikelse

i DNA-mönstret. En senare analys av tsarens systersons DNA bekräftade bara bilden. Därmed var identifieringen av tsarfamiljen klar. Vad som hänt med tsarevitj Alexei och storfurstinnan Anastasia är däremot fortfarande inte klarlagt. Något som kan ha särskilt intresse för släktforskare är ett par projekt som bygger på DNA-analys. Det ena är the Blair DNA Project(<http://blair-genealogy.com/dna>), dit alla som heter Blair kan anmäla sig och få sitt DNA undersökt för att se om och i vilken grad de är släkt med andra Blairs. Det andra är the Sorenson Molecular Genealogy Foundation (<http://smgf.org>), i vars databas släktforskare kan söka för att se om man får träff på andra med samma genetiska profil. Databaserna är baserade på Y-kromosomen. Men att vi alla är släkt tio generationer bakåt i tiden kan vara nog så intressant. Ofta blir det en spännande krydda i forskningen att finna att grannen vid forskarbordet är en ”-manning” av något slag.

Maud Lindeberg

Den ryska tsarfamiljens släkträd med de släktingar som medverkat till DNA-identifieringen.

Slagfärdiga lantmätare och rimmande simmare

Profiler i släkten Löhr

Detta är en artikel följetong om startade i Släktdata 1-2005, och nu avslutas.

Hembygdsälskande litteratör

Hugo Fredrik Löhr var Daniels och Charlottas näst yngste son och född 1858 i Kungsbacka. Han hade fått samma namn som sin farfar och kom med tiden att bli en av Hallands mera kända tidningsmän.

Efter läroverksstudier började Hugo Löhr som 18-åring sin bana på Hallandsposten. Här arbetade han i fyra år innan han blev ansvarig utgivare för konkurrenten Hallandsbladet. Under sin tidningsmannabana kom han att arbeta på alla tidningar i Halland, utom de som utgavs i Kungsbacka. Sin längsta anställning hade han på tidningen Halland, dit han kom 1903 och som han lämnade med pension 1930. Det berättas att han arbetade med att fullkomna konsten att skriva koncentrerade notiser, och han var ytterst noga med stavning och avstavning. "Farbror Hugo", som han kallades av yngre kolleger på tidningarna, hade till exempel strängeligen tillsagt att ordet fisket aldrig fick avstavas.

Hugo Fredrik gifte sig så småningom men fick inga barn. Han lär annars ha varit mycket lik sin farfar Hugo Fredrik d ä. Båda hade till exempel ett stort teaterintresse. Många resande sällskap gjorde att även i landsortsstäder på 1800-talet fanns ett rikt utbud av teaterföreställningar.

Farfar började samla teateraffischer. Sonsonen utökade samlingen och överlämnade den så småningom till stadens museum.

De hade samma handstil och älskade bad - farfar hade ju bland annat varit med om att starta ett badhus i centrala Halmstad. Sonsonen gick sommartid till badhuset vid Västra stranden och tog en simtur med ett visst antal simtag. Sedan gick han till badhuset på Östra hamnpiren och gjorde samma sak.

Liksom sin bror Janne tycks Hugo Löhr ha varit en kraftkarl. En oidentifierad tidningsnotis berättar om vad

som hände när han var på cirkus för att åt sin tidning recensera föreställningen. Troligen var detta under hans tid i Varberg. Vid den här tiden lär han ha haft en imponerande stofthydda, och när cirkusdirektören utlovade femtio kronor till den som kunde vinna en brottningsmatch mot en björn anmälde sig tidningsmannen. Björnen försågs med munkorg och kampen började. Det dröjde inte lång stund innan Löhr till publikens stora förtjusning fått omkull björnen på rygg, och cirkusdirektören blev tvungen att betala ut den utlovade summan. Efteråt frågade man Hugo hur han hade burit sig at. "Det var enkelt, jag kliade honom bara på ryggen!", svarade han.

Löhr gav ut flera skrifter vid sidan av sitt tidningsarbete. Redan på 1880-talet skrev han "Den ångerfulle drinkaren", en pamflett mot det utbredda supandet. Det var inte bara till moderns begravning han skrev dikt. Vid många bårar har man läst hans klagosånger och vid högtidsdagar och bröllop hans lovsånger. Överhuvudtaget hade han, liksom sin bror Janne, en stor svaghet för rimmad vers, och han producerade mängder av sådana. Som tidningsman var hans

notiser koncentrerade, som poet skrev han mycket långa dikter. Hade han blivit bjuden på middag eller kaffe skickade han gärna ett rimmat tack, som kunde börja så här:

*Däjlign kaffe utaf råg gjorde mig så glad i håg
Värdet utaf kaka god jag till fullo ock förstod...*

Efterhand övergick hans verser alltmer till att behandla hembygden och naturen. Till en början handlade de mest om Halmstad, så småningom omfattades hela länet. På 1920-talet utgav Löhr på "Författarens eget förlag" häften med dikter där han lovprisar Halmstad och Halland, dess natur, kultur, historia och invånare:

*En rik och stämningsfull poesi
sig uppenbarar, o Halmstad, i
naturen din, öfverallt så sköna
och skiftande. Vål man må dig kröna
med känsla stolt och med känsla glad
som svenska landsortens vänsta stad.*

*O, Halland, mera ej det magra,
det fula och det ödsliga
men nu så leende! och fagra
så rika och så bördiga!
Finns land mer värt än dig att ära*

Hugo Fredrik Löhr d.y. köper en blomma på Stora Torg 1923

*med känsla mäktig, huld och mild?
Nej, du förtjänar, trakt så kära,
främst pris i ord, i ton och bild.*

Efter en inledande hyllning består den något märkliga dikten "I pressens tjänst" till större delen av en rimmad uppräkningslista av ett antal kända halländska tidningsmän:

*L. Danström Wigforss J, Bengt Hägge
V. Larsson Hörman Hesselgren,
Brag, Theo Lundberg. Vi tillägge Gra-
vander, Kleverström, Erlén,
Svensson Joh. A. och Ernst. Därjämte
J Ruhe, Hallgren. B. M. Palm,
Mellander O. Ur glömska hämte
Vi ock N. Larsson Carlstedt, Malm*

Att Hugo Löhr var en älskare av bad framgår av dikten "Tylösand, Tyludden och Tylön". Den tycks vara en av hans mera lättsamma, och den kan enligt hans egen uppgift sjungas till melodin "Du far då bort och lämnar mig på stranden". Här följer några av de totalt femtio verserna.

*Gif akt! Ej bilen uppå torget stora
förbida mera än ett litet grand.
Nu gäller det att tiden ej förlora,
om man vill komma flinkt till Tylösand.*

*Hur styrkes kroppen, huru lifvas anden
då man i dessa vågors hulda sköt
här på den mjuk, fina, jämna sanden,
fri från plaggen, gör sig grundligt
blöt!*

*Och så "godhälligt" vattnet fram här
rinner; att länge ej man ut behöver gå
förr 'n till ett sådant böljedjup man hin-
ner; att dold till midjan där man lyckas
stå.*

*Här idealplats är att just sig löga i
vågors lek. Därom ej annat snack! Ja,
vattnet här alls intet eller föga har värde
mindre än i Skagerack.*

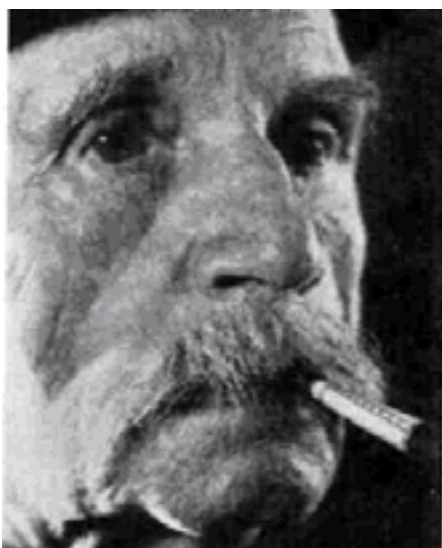
*Slut är min sång. Månn dessa regioner
jag bort besjunga ens en enda stund, då
de berörts i mera fina toner af Hollgren,
Jungner och af Vetterlund?*

Den Vetterlund som omnämns i sista raden var en av Hugo Löhrs goda vänner, skalden Fredrik Vetterlund. Han beskrev Löhr som ett original utan att därmed

vilja säga något nedsättande eller ironiskt.

"Han var den han var, och hur många andliga genomsnittsmänniskor äro ej långt mer slätstrukna än han. ... Han var undersåsig med runt huvud och allvarsamt trygg uppsyn med ett enkelt och robust väsen. ... Han klippte och skrev notiser och skötte löpande ärenden med all den lugna maklighet han älskade".

Löhrs diktning hade Vetterlund, med en del undantag, inte särskilt mycket till övers för. Vid något tillfälle skrev han att han slagits av tanken att Löhr med sina bitvis överdrivna lovprisningar i själva verket drev med sina läsare, i tanke att inget smicker kan vara för grovt. Men han övergav tanken, eftersom han insåg att Löhr skrev om det han kände djupt och innerligt för.

Hugo Fredrik Löhr (1858-1942) på äldre dar.

Och man kan väl även bitvis ana en humoristisk, självironisk ådra:

*Ja, många kanske rycka
på axlarna med spe och i
sitt sinne tycka, att
lyretonerne ej
fullhetsklangen äga, att
jag på guldvåg ej förmått
uttrycken väga. Ha de väl
orätt? Nej!*

I vilket fall som helst ger hans verser eftervärlden en bild av mycket som Löhr uppskattade och som nu är borta. Själv upplevde han hur hans älskade stad förändrades både på gott och ont. I ett brev till en av sina systrar skrev han 1940:

*Om du vore i tillfälle att göra en roll kring Halmstad, skulle du högeligen förvånas över dess starka tillväxt, dess enorma omfång. Du skulle icke eller knappast känna igen dig och med nöd och näppe sätta tro till, att det var samma stad, som du för några tiotal år sedan tog i betraktande. Å alla håll och kanter äro stora palats och villor i hundratals uppförda. Pråktiga gator med asfaltbeläggning eller tuktad sten (kullerstenen är alldeles försvunnen) ståtliga parker och täcka trädgårdstjappar! Vilken skillnad även i andra avseenden från förr. Jag minns från min ynglingatid när den gamla laxastaden endast räknade ca 5000 innevånare, tre poliskonstaplar, tre posttjänstemän, tre tulltjänstemän o.s.v., nu närmar sig invånarantalet det tretti-
onde tusendet, och vartdera av de sagda tjänstemännens tretal utgör nu så att säga en bataljon. Byggnadsverksamheten har emellertid avstannat på grund av de krigiska förhållandena.*

*Jag vill lite mer orda om tre viktiga förändringar i stadsbilden. Du minns väl det kvarter, som sträcker sig från Stora torget till gatan norr om gamla läroverks-
huset och varest mamma, jag och Janne bodde. Hela detta kvarter har kommit i stadens ägo genom köp, med undantag för Löfgrenska gården, som skänkts till samhället av den siste medlemmen av släkten, Mia Löfgren, att tillträdas efter hennes död. Men på bryggeritomten (delvis) Janne Hammarska huset i hörnet av Stortorget och Storgatan samt därintill gränsande förut vedhandlare Pettersson, musikdirektör Carlsson och handl. E. M. Beckmans gårdar hava tagits i anspråk för det nya stadshuset, som i uppförande krävt över en million kronor. Sedermera bli Löfgrenska och den därintill sydåt gränsande Scheleska fastigheterna tagna i bruk för parkanläggningar. Ja, gården ska alltså försvinna.*

Så ha vi kyrkan, vilken sedan ett par år undergått en omfattande och grundlig reparation, vilken ännu ej är avslutad. Även det företaget drar en kostnad av över en million kronor. Det hade ej blivit dyrare att bygga en ny kyrka. Vidare är att förkunna att vi fått ett konstverk på Stora torg: Europa och tjuren. Medel till detsamma, 100 000 kr, skänktes av en spannmålsgrosshandlare Jacobsson (med affärer i Helsingborg och Halmstad).

Detta konstverk har blivit mycket omtvistat. En del tycker att det ej är så oävet, andra menar att det ej alls är tilltalande. Jag hör till den senare kategorin.

Den en gång så kraftfulle Hugo Löhr hade nu på ålderns höst blivit en smal, vattendrickande asket. Han avled 1942 och vilar på Norra kyrkogården i Halmstad. I minnesorden över den bortgångne skrev Fredrik Vetterlund:

Gamle Hugo Fredrik Löhr, som över 80-årig gått bort. För ditt långvariga arbete i en samhällsnyttig institution, den svenska pressen, för din där bevisade trohet i det lilla och din trofasthet mot människor, för ditt halländska sinnelag och din originellt flegmatiska typ förtjänar du både att minnas och hedras, särdeles av dem som känt dig från barnaår och ungdom.

Sven-Arne Svensson

Källor:

"Hulda Landéns låda": Brev, dokument, foton, tidningsnotiser, oidentifierade kopior (troligen ur skrifter från hushållningsällskap e d).

Kyrkböcker: Födelse-, vigsel-, dödböcker, husförhörslängder, flyttningslängder. Annerstad - ur arkiv och minnen (sockenbok): Lanthandel i Annerstad under 150 år (Elsa Berglind).

Ekstrand: Svenska lantmätare 1628-1900 (Stockholm-Uppsala 1901).

H F Löhr: Nya Halmstadbilder (Halmstad 1920-talet). 1920.

H F Löhr: Halland, dess natur, minnen och folk (Halmstad 1920-talet). 1924.

H F Löhr: I Halmstad. Vår- och sommartid. 1920.

H F Löhr: Vid Nissans stränder. 1920.

Gamla Halmstads årsböcker:

1942: H F Löhr, ett bortgånget Halmstadsoriginal (Fredrik Vetterlund).

1958: Hög och sann konstnärlig anda (Eric Hägge).

Tidningsartiklar:

Hallandsposten 23/1 1990: H F Löhr - litteratör och miljövän (Eric Hägge). Norra Halland 1999 och 2000: Artiklar om laga skifte i Kungsbacka, bygger på uppgifter från lantmätare Vidar Henriksson (Boris Jaurelius). Kvällsstunden nr 48 1998: En poetisk lanthandlare (Ingemar Malmström).

SVEN-ARNE SVENSSON är adjunkt i matematik och fysik i Kungsbacka.

Om Hencilanske ätten och huset – Stenkil, Hallsten, Filip m fl

Olof Skötkonung hade med hustrun Estrid en dotter Ingegerd. Hon äktade Jaroslav i Kiew. De blev föräldrar till Ellisiv (Elisabet), som gifte sig med Harald Hårdråde. Deras dotter Ingegerd ingick äktenskap med Hallsten Stenkilsson (Toll). Deras son Filip blev far till Ulfhilda. Hervararsagan anger dock: "Philippus hade Ingegärd...". Någon förbindelse i rakt nedstigande led med Filip av Macedonien föreligger inte, eftersom Jaroslav anges vara född år 978, vilket är tio år före fadern Vladimirs giftermål år 988 med Anna, syster till kejsar Basileos II. Jaroslavs mor hette Rogned (Ragnhild) och blev först våldtagen av Vladimir samtidigt som han mördade hennes far och bröder – av nordisk härkomst. Ulfhilda anges i någon källa ha ingått giftermål med Bengt Folkesson Snivil

och sonen Folke Ingegerdsson Tjocke och Inger Knutsdotter var föräldrar till Bengt Snivil. Ingevald och Folke Filbyter har inte existerat. Dessa namn finns inte i släktannaler från Anjou.

Det framgår av uppställningarna att Emund och Ingegerd var halvsyskon, Ellisiv och Maria kusiner, Ingegerd och Hallsten sysslingar. Om Swietoslova är mor till Olof Skötkonung torde hon vara född före år 965. Modern Dobrawa fick Boleslaw I Chobryn med polske Mieszko I år 967 men har fått dottern före giftermålet år 965. Erik Segersäll fick kanske med henne Olof före år 975. Därigenom kan Emund vara född år 995, när Olof uppnått giftasvuxen ålder. Olof Segersäll kan inte ha gift sig med Swietoslova/Syrita/Sigrig år 983 och få Olof därefter. Då kan inte Olof, ett barn, få Emund redan år 995.

Anlinjer till Olof Skötkonung via Ingegerd och Ellisiv

Ulfhilda Filipdotter

Bengt Folkesson Snivil, (d 1140?)

Filip Hallstensson

Ingegerd Haraldsdotter (Hårdråde)

Hallsten Stenkilsson, d 1118

Ellisiv Jaroslavsdotter, 1025-1070

Harald Sigurdsson Hårdråde, d 1066

Ingegerd Olofsdotter, 1001-1050

Jaroslav, 978-1054

Olof Eriksson Skötkonung, ca 975-1022

Estrid, obotrisk prinsessa

av folkungaätten. (Ej belagt /Se dock Conradi sid. 165. Riseberga kloster... Örebro Mus. 1998/ Tveksam om Toll).

Olof Skötkonung hade med en bihustru Edla sonen Emund Gamle, kung 1050-1060. Hans dotter Maria äktade Stenkil Ragnvaldsson, kung 1060-1066. Stenkils föräldrar var jarl Ragnvald Ulfsson och Astrid från Hålogaland. (Hervararsagan). Ragnvalds tidigare maka Ingeborg Tryggvedotter var då avliden. De hade barnen Eilev och Ulf, vilka ledde Anund Jakobs härsmakt vid Helge å år 1026. De var senare krigsledare bland ruserna och troligen ledare för väringsgardet. Stenkils och Marias son Hallsten gifte sig med Ingegerd, Harald Hårdrådes dotter. Deras son Filip blev far till Ulfhilda. Filip hade inte heller i denna linje anor i rakt nedstigande led till den bysantinska Anna, eftersom hans farmors far Emund enbart var bror (halvbror) till Ingegerd Olofsdotter. Ingegerd Sigurdsdotter kan ha varit gift tidigare med okänd make

Skoglar Tostes dotter Sigrig Storråda är en annan tänkbar mor till Olof. Hon kan vara född före år 960 och gift med Erik Segersäll innan hon omkring år 980 äktar Sven Tveskägg – med barnen Gyda (gift 996 med Erik Ladejarl), Santslaue, Harald och Knut (den store). Toll anger en Emund Slemme med Sigrig som mor - halvbror till Olof med vendisk prinsessa som mor. Sigrig och Emund styr Västergötland - mot Olof. Olof den Heliges Saga anger detta.

Lars Lindqvist

Källor bl a:

Lauritz Weibull: Nordisk historia. Konunga-krönikan i Hervararsagan. NoK 1948.

Hans Toll: Folke Filbyter. Almqvist & Wiksell. Uppsala 1938.

-": Kring Sigrig Storråda. Fritzes 1926.

Henrik Janson: Kring kungakrönikan i Hervararsaga. Festskr. t Lars Lönnroth. Symp. 2000.

Ivar Lindqvist: Västgötalagens litterära bilagor. Lund 1941.

Anlinjer till Olof Skötkonung via Emund och Maria

Ulfhilda Filipdotter

Bengt Folkesson Snivil, d 1140

Filip Hallstensson, d 1118

Hallsten Stenkilsson (bror t Inge dä)

Ingegerd Haraldsdotter (Hårdråde)

Maria Emundsdotter

Stenkil Ragnvaldsson, d 1066

Emund Gamle-Slemme, ca 995-1060

Olof Eriksson Skötkonung, ca 975-1022

Edla från Venden (bihustru)

Nya register i Släktdatas arkiv

Register som tillkommit eller förändrats sedan Släktdata Nr 3 2005 trycktes.

Församling	Län	Bok	Period	Antal tot.	Antal nya	Registrerat av	SCB-Filnamn	Kod	Anm
Ör	P	Födda	1688-1835	6.089	6.089	Börje Angelstrand	ÖR-F		
Överkalix	BD	Födda	1691-1744	2.349	2.349	Hans Hallberg	ÖVERKALIX-F1		
Kungälv	O	Födda	1696-1730	1.821	1.821	Henny Ängemark Håkan Andersson	KUNGÄLV-F		
Summa:				10.259	10.259				

Fler register är på gång, och läggs upp inom kort, bl.a. Lane Ryr, Kungälv, Marstrand, Norum och Uddevall (alla O), Grava (S) och flera i Ör (P)

Så här når Du informationen i Släktdatas arkiv:

Vår hemsida <http://www.slaktdata.org> innehåller alltid den aktuella registerinformationen. Registren uppdateras kontinuerligt där och kan laddas ner till Din dator.

Bidrag med nya register

Nya register avsedda att ingå i Släktdatas arkiv mottager vi gärna. De kan sändas till föreningens registeransvarige Mårten Sjöbris. Adress se sidan 3.

Observera!

Det finns fel i nästan alla register.

Se därför om möjligt själv efter vad som står på mikrokorten!

Ett register är endast en förteckning över punkter i kyrkoboken, avsedd att underlätta vidare sökning.

Ny registeransvarig

Föreningen har fått en ny registeransvarig. Vi tackar Håkan Hansson för den tid han har arbetat med uppgiften och välkomnar Mårten Sjöbris.

För att lära känna Mårten lite bättre följer här en kort intervju med honom:

-Jag har förstått att du har ett speciellt intresse för register, och att du även samlar på register i din dator. Hur länge har du hållit på med det?

-Mitt intresse för släktforskning är relativt nytt. Det är bara de två sista åren som jag har hållit på med att bena upp mina rötter. Då blev datorn och nätet mina bästa hjälpmedel för att få struktur och hitta nya grenar att bena ut. Släktdatas fria register blev snabbt mina favoriter. Man kan ladda ner dem i datorn och alltid ha dem till hands utan att behöva vara uppkopplad till nätet.

-Då förstår jag att du har haft nytta av register i din egen forskning. Får jag

fråga var du har din anor någonstans?

-Till min stora lycka sammanfaller mina Bohuslänska rötter med Släktdatas flesta register. Kan vi få samma teckning över hela landet så kan vi glädja ännu fler forskare.

-Vi har ju tidigare läst om ditt projekt med "register-register", dvs ett register över alla kyrkoböcker som finns, och där du för in vilka man kan hitta sökbara register till. Hur går det med det arbetet?

-Register-Register projektet får ligga på is ett tag tills jag har hunnit i kapp med de register som är på gång.

-Är det något man bör tänka på innan man börjar registrera en församling?

-Det finns mallar på Släktdatas hemsida under "Register" både för QA och Excell. Det underlättar väsentligt för oss om Ni använder dem.

-Har du någon uppfattning om hur många registrerare som arbetar med någon församling för närvarande?

-Jag vet ej hur många det är som skriver, men ser man på vår hemsida så finns det många. Givetvis önskar vi att den listan också kan bli längre.

-Är det någonting du skulle vilja uppmana oss medlemmar att hjälpa till med?

-Min egen lilla idé till alla Er som forskar på microfilm o.d. Skriv av den sidan som Ni har en anhörig på och fyll i informationen i våra mallar. Så kan vi tillsammans pussla ihop kyrkoböckerna. Samt arbetet blir inte så betungande för var och en. Och förhoppningsvis blir fler bitna.

-Tack för att vi fick störa dig, och lycka till med registerarbetet.

Johnny Kjellberg

Välkommen till Föreningen SLÄKTDATAs Vårprogram

Föreningen Släktdatas vårmöte lördagen den 25 mars, kl 11:00

Plats: Emigranternas hus, Packhusplatsen 7, Göteborg

Program:

Föreningsförhandlingar

Mats-Olof Sander presenterar Släktdatas nya sökdatas

Föreningen bjuder som vanligt på kaffe/te och frallor!

Alla deltagare i vårmötet deltar i ett lotteri med många fina vinster!

Välkomna!

Vårprogram för GöteborgsRegionens Släktforskare

För GRS aktiviteter gäller adressen Erik Dahlbergsgatan 36B om inget annat anges. Kom i tid, dörren måste låsas under mötet

2006-02-27, 18:30 Ordinarie Årsmöte med föredrag av Lennart Limberg "Källor, som ljuger". Anm. senast torsd. innan Avgift 50:-

2006-04-24, 18:30 Föreningskväll med förel av författaren Lars Wikander "Skuggan av Zofia" Anm. senast torsd. innan Avgift 50:

2006-05-20 Vårens bussutfärd till Orust - Tjörn.: "Från forntid till nutid"
Reservera dagen

Upplysningar och anmälan till GRS aktiviteter: Karin Holger tel 031-408520

Alingsås Släktforskarförening Vårprogram 2006

Förhandsanmälan, till:
John Hedvall, tel. 0322-158 11
E-post: john.hedvall@swipnet.se

Övrig information:
Föreningens hemsida,
www.alingsasslaktforskarforening.se

Onsdag 25 jan 2006 Alingsås

Min hemsida, kl. 19.00

Bengt Wadbring, Lagmansholm, berättar och visar sin hemsida. Här finns mycket att hämta för den som är intresserad av vår historia.

Inträde: 40 kr, kaffe med dopp ingår.

Plats: Brunnsgårdens samlingssal, Norra Ringgatan 8

Måndag 30 jan 2006 Alingsås

Släktforskarhjälp, kl. 16.00-19.30

Du som är nybörjare och vill ha hjälp med din släktforskning eller om du hållit på ett tag men kört fast. Kom till huvudbibliotekets forskarrum så skall vi försöka lösa problemen.

Du kan också få komma på annan tid än annonserat!

Du som inte är medlem men tänker bli är också välkommen.

Plats: Alingsås bibliotek – kulturhuset, S:a Ringgatan 3.

Onsdag 8 feb 2006 Alingsås

Cafékväll - Skivor till kaffet, kl. 19.00

Förutom kaffe och trevlig samvaro finns det möjlighet att leta bland föreningens CD-skivor.

Mängder av uppgifter om emigranter, soldater, folkräkning 1890, 1970, 1980 m.m. Bra tillfälle för nya medlemmar att knyta kontakter. Kaffe med dopp 40 kr.

Plats: Brunnsgården, Norra Ringgatan. 8, Alingsås

Tisdag 21 feb 2006 Alingsås

Årsmöte, kl. 19.00

Föreningens ÅRSMÖTE. Efter årsmötesförhandlingen berättar ANNA LENA HULTMAN, Hyssna om CD-skivor och databaser som är till nytta för oss släktforskare.

Plats: Brunnsgårdens samlingssal, Norra Ringgatan. 8, Alingsås.